

Ed.

372. Frumvarp til laga

[215. mál]

um olíubirgðastöð á Norðurlandi.

Flm.: Ragnar Arnalds, Stefán Jónsson.

1. gr.

Ríkisstjórnin skal láta reisa olíubirgðastöð á Norðurlandi, þar sem hagkvæm-
ast þykir.

2. gr.

Stærð stöðvarinnar skal við það miðuð:

1. Að jafnan séu fyrir hendi birgðir af gasolíu, svartolíu og bensíni, sem
nægja mundu Norðlendingum í allt að 6 mánuði, ef hafis lokaði höfnum norðan-
lands.

2. Að með þessari aukningu tankrýmis lengist endingartími öryggisbirgða í
landinu um a. m. k. einn mánuð, þ. e. um 50 % frá því, sem nú er.

3. Að sköpuð sé aðstaða til að taka á móti olíu frá stórum flutningaskipum,
sem flytja olíuna beint erlendis frá, til þess að draga úr flutningskostnaði.

Ef hagkvæmara þykir að rannsökuðu máli, er heimilt að koma upp tankrými
fyrir öryggisbirgðir á fleiri en einum stað á Norðurlandi.

3. gr.

Ríkissjóður leggur fram fé til þessara framkvæmda. Jafnframt er ríkisstjórn-
inni heimilt að taka eða ábyrgjast lán í þessu skyni, allt að 100 millj. kr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka erlend lán, allt að 300 millj. kr., til greiðslu
á olíubirgðum.

4. gr.

Olíubirgðastöðin selur olíu til olíufélaga, olíusamlaga og annarra aðila, sem
kaupa mikið magn í einu, á sérstöku heildsöluverði samkvæmt ákvörðun viðskipta-
ráðuneytisins.

5. gr.

Innkaupastofnun ríkisins fer með stjórn, fjárreiður og bókhald olíubirgða-
stöðvarinnar.

Nánari ákvæði um rekstur og tilhögun olíubirgðastöðvarinnar setur viðskipta-
ráðherra með reglugerð.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Um margra ára skeið hefur það verið sérstök hrollvekja fyrir Norðlendinga
að hugsa til þess, hvernig ástatt yrði fyrir norðan, ef hafis yrði landfastur fyrir
öllu Norðurlandi og lokaði höfnum um nokkurra mánaða skeið. Á Norðurlandi
er svipað ástatt og á landinu í heild, að birgðir af olíu eru þar hverju sinni aðeins
til rúmlega 2 mánaða miðað við meðalolíueyðslu.

Hafisvetri gætu fylgt mikil frost, sem drægju verulega úr raforkuframleiðslu norðanlands, og ykist þá olíueyðsla stórlega, en flutningar landleiðina yrðu gifurlega dýrir og jafnvel óframkvæmanlegir. Þegar af þessari ástæðu er því algerlega óhjákvæmilegt, að komið sé upp öryggisbirgðum af olíu á Norðurlandi.

Jafnframt minnir núverandi olíukreppa á þá nauðsyn, að auknar séu vara-birgðir af olíu í landinu. Ef eitthvað það gerist, sem stöðvar olíuflutninga til landsins, eru birgðir okkar á þrotum eftir 2—3 mánuði, og eru Íslendingar óvenjulega óforsjálir og illa settir í þessum efnum. Í Danmörku, Noregi og Svíþjóð hafa umfangsmiklar ráðstafanir verið gerðar til að koma upp öryggisbirgðum.

Gróft reiknað má giska á, að árseyðslan af þremur mikilvægustu olíutegundunum sé í þúsundum tonna:

	Gasolía	Bensín	Svartolía	Alls
Á landinu öllu	330	70	110	510
Á Norðurlandi	51	11	17	79

Geymarými er áætlað í þúsundum tonna:

	Gasolía	Bensín	Svartolía	Alls
Á landinu öllu	103	17	33	153
Á Norðurlandi	17.4	2.2	5.4	25

Þar sem útilokað er, að alltaf séu allir geymar fullir, verður að miða við 60% lágmarksnýtingu birgðageyma, og telst þá lágmarksrými birgða vera (í þús. tonna):

	Gasolía	Bensín	Svartolía	Alls
Á landinu öllu	62	10	20	92
Á Norðurlandi	10.4	1.3	3.3	15

Lágmarksendingartími birgða virðist því vera (talinn í mánuðum):

	Gasolía	Bensín	Svartolía	Meðaltal
Á landinu öllu	2.3	1.7	2.2	2.2
Á Norðurlandi	2.5	1.4	2.3	2.3

Ef miðað er við, að komið sé upp 6 mánaða öryggisbirgðum á Norðurlandi, mætti ætla, að heildarbirgðir landsmanna af olíu entust um það bil einum mánuði lengur en nú er, og er þá miðað við tankrými fyrir:

gasolíu	27 þús. tonn
bensín	6 — —
svartolíu	9 — —

Fylgiskjal.

Árseyðsla í þús. tonna.

	Gasolía	Bensín	Svartolía	Alls
Á öllu landinu	330	70	110	510
Á Norðurlandi vestra, miðað við íbúahlutfall 4.7%	16	3	5	24
Á Norðurlandi eystra, miðað við íbúahlutfall 10.8%	36	8	12	55
Alls á Norðurlandi, miðað við íbúahlutfall 15.5%	51	11	17	79*

* Því miður liggja ekki fyrir tölur um olíunotkun á Norðurlandi á seinustu 2 árum, og er því hér miðað við íbúahlutfall. Hins vegar liggur fyrir að árið 1965 voru flutt 82 þús. tonn af olíu til Norðurlands af 466 þús. tonna eyðslu á landinu öllu, en ekki er ósennilegt, að olíunotkun á Norðurlandi sé nú hlutfallslega minni miðað við landið í heild en þá var vegna aukinnar húshitunar með jarðvarma.

STÆRD BIRGDASTÖÐVAR (þús. tonn):

	Gasolía	Bensín	Svartolía
4 mán. aukabirgðir fyrir Norðurland	17	3.7	5.7
6 mán. aukabirgðir fyrir Norðurland	25	5.6	8.6
1 mán. aukabirgðir fyrir landið allt	27	5.9	9.1

Geymarými (þús. tonn):

	Gasolía	Bensín	Fuelolía
Á öllu landinu			
hámark	103	17	33
lágmark (60%)	62	10	20
Á Norðurl. vestra	5 505 m ³	1 499 m ³	482 m ³
í þús. tonna, hámark	4.6	1.0	0.4
í þús. tonna, lágmark (60%)	2.8	0.6	0.3
Á Norðurl. eystra	15 143 m ³	1 663 m ³	5 552 m ³
í þús. tonna, hámark	12.8	1.2	5.0
í þús. tonna, lágmark (60%)	7.7	0.7	3.0
Á Norðurlandi	20 648 m ³	3 162 m ³	6 034 m ³
í þús. tonna, hámark	17.4	2.2	5.4
í þús. tonna, lágmark (60%)	10.4	1.3	3.3